

то и религиозното му прѣдзначение, като му откриемъ послѣдната дума на системата на нѣщата. Но идеитѣ не се явяватъ така отведиждъ въ умътъ; тѣ влазятъ полѣка, най напрѣдъ едвамъ разбира ни, по послѣ малко разбира ни, а още по послѣ, и то твърдѣ рѣдко, съвршенно разбира ни. Ако чакахме дѣтето да бѣде въ положение да разбира, ние никога нѣмаше да посмѣемъ да му съобщимъ и най простата идея: общитѣ идеи се въвеждатъ въ умътъ чрѣзъ думитѣ и дѣтето притежава думитѣ прѣди да притежава идеитѣ. Прѣдъ нравствениитѣ и религиозни идеи, има впечатления, които сж още по силни и които закрилятъ тѣзи идеи прѣзъ всичкото време на съществуването ни. Тѣзи впечатления трѣбва да се образуватъ още при първото ни въспитание. Ако нѣкои притѣзаватъ че това ще значи да съобщаваме на дѣтинскитѣ умъ впечатленията прѣди идеитѣ, и че ще му налагаме чрѣзъ властта си или чрѣзъ внушение начала които не може да обсъди, това чудно възражение прави и въспитанието невъзможно: защото, отъ която страна и да започнемъ, ние всякога внушаваме на дѣтето собствениитѣ си начала. Има само единъ начинъ да направимъ дѣтето способно да разсжждава и да избира идеитѣ; този начинъ е да го снабдяваме съ идеи: а явно е че то не може да обсъжда тѣзи идеи.

Освѣнъ това, ако е истина че идеята за Бога е вродена въ всякой чловѣчески умъ, и която има нужда само отъ събуждане, ние трѣбва да я извадимъ по скоро на свѣтлината, за да не би дѣтето да навикне да я остави да спи въ дълбочината на съвѣстѣта